
2008-3-RE

CAUSA 2008-3-RE

Número de registre 60-2008. Recurs d'empara

AUTE DEL 25 D'ABRIL DEL 2008

BOPA núm. 41, del 14 de maig del 2008

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 5 de febrer del 2008, per la representació processal del Sr. Joan Isern Cunill, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra els autes del 29 de novembre del 2007 i del 17 de gener del 2008, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia per haver-se produït una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, del dret a un procés degut i del dret a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució i atès que demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit aquest recurs i que dicti una sentència que anul·li les resolucions impugnades del Tribunal Superior de Justícia per haver vulnerat els drets al·legats de l'article 10 de la Constitució i que retrotregui les actuacions al moment en què es va produir aquesta vulneració;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 25 de febrer del 2008;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Pierre Subra de Bieusses;

Antecedents

Primer

En el marc d'un judici civil tramitat pel procediment ordinari i instat per la representació processal del Sr. Joan Isern Company, el successor processal del qual és el Sr. Joan Isern Cunill, contra la Banca Privada d'Andorra, SA, la Banque Nationale de Paris i el Sr. Josep Cassany Grau, el successor processal del qual és el Sr. Robert Cassany Vila, el 24 d'abril del 2007 es practicà el tràmit de tancament d'aquest judici i es van dictar dues providències que declaraven la pràctica d'un seguit de proves innecessària o improcedent.

Segon

La representació processal del Sr. Joan Isern Cunill va presentar un recurs de reposició contra la diligència mitjançant la qual es convocava les parts perquè evacuessin el tràmit de conclusions, al·legant substancialment que diverses proves documentals no havien estat degudament complimentades, que el resultat de la pràctica de dues de les proves proposades per l'adversa no els havia estat comunicat, i que el perit proposat per l'altra part havia tingut accés a una documentació que desconeixia, motius pels quals es vulneraven els seus drets constitucionals. Així mateix, segons el seu parer, les providències que havien declarat innecessària o improcedent la pràctica de diverses proves era contrària a dret, atès que vulneraven les disposicions de l'article 80 de la Llei transitòria de procediments judicials.

Tercer

El 3 de setembre del 2007, la Secció Civil de la Batllia va dictar un aute mitjançant el qual no admetia a tràmit aquest recurs de reposició. Tanmateix, corregia la providència del 24 d'abril del 2007, en el sentit d'afegir la prova I.-DOCUMENTAL PÚBLICA, apartat 6 de les sol·licitades per la representació processal de la part defenent entre aquelles proves declares innecessàries per a la resolució de les pretensions adduïdes en aquest judici.

Quart

La representació processal del Sr. Joan Isern Cunill va presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta resolució i, el 29 de novembre del 2007, el president del Tribunal Superior de Justícia el va inadmetre a tràmit.

Cinquè

La representació processal del Sr. Joan Isern Cunill va formular aleshores un incident de nul·litat d'actuacions per tal com l'aute del president del Tribunal Superior de Justícia no havia respectat les disposicions de l'article 9 de la Llei qualificada de la justícia i li havia impedit defensar-se a fi i a efecte d'assolir la deguda pràctica de les proves sol·licitades. Segons el seu parer, s'haurien vulnerat els drets a la jurisdicció, a un procés degut i a la defensa.

Sisè

El 17 de gener del 2008, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va desestimar l'incident de nul·litat d'actuacions esmentat per tal com, en primer lloc, el recurs d'apel·lació només estava relacionat amb la pràctica de les proves i, per tant, no impedia la continuació del procediment, cosa que exposa l'aute objecte de recurs. I, en segon lloc, perquè la part recurrent tindria tota la possibilitat de sol·licitar en tràmit d'apel·lació, la pràctica de les proves denegades en la primera instància i degudament protestades, d'acord amb les disposicions de l'article 73 de la Llei transitòria de procediment judicials.

Setè

El 5 de febrer del 2008, la representació processal del Sr. Joan Isern Cunill va presentar un recurs d'empara en què manifesta que els autes objecte de recurs del Tribunal Superior de Justícia vulneren el dret a la jurisdicció, el dret a un procés degut i el dret a la defensa.

En primer lloc, aquesta part considera que les resolucions esmentades vulneren l'article 9 de la Llei qualificada de la justícia, ja que el primer aute no contenia el motiu formal insubsanable pel qual s'inadmetia a tràmit el seu recurs. I tot i que la Sala Civil d'aquest Tribunal declara que aquest aute està degudament motivat pel que disposa que no impossibilita la continuació del procediment, aquesta part discrepa perquè aquest motiu no és un motiu formal. Per tant, no ha pogut defensar els seus drets atès l'incompliment de la legislació aplicable.

En segon lloc, la part recurrent recorda que no ha volgut mai queixar-se de la negació de la pràctica d'unes proves sinó que la seva queixa es fonamentava en unes irregularitats en la pràctica de les proves sol·licitades, punt que es troba desenvolupat en l'escrit de recurs de reposició que s'adjunta en annex i que es dona per reproduït.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que admeti a tràmit aquest recurs i que dicti una sentència que anul·li les resolucions impugnades del Tribunal Superior de Justícia per haver vulnerat els drets al·legats de l'article 10 de la Constitució i que retrotregui les actuacions al moment en què es va produir aquesta vulneració.

Vuitè

El 25 de febrer del 2008, el Ministeri Fiscal va presentar un informe mitjançant el qual s'oposava a l'admissió a tràmit d'aquest recurs d'empara, perquè el que realment pretén el recurrent és una revisió i reforma de les consideracions jurídiques adoptades en les resolucions objecte de recurs, que estan fonamentades jurídicament i que no són arbitràries, per tant, no hi ha la vulneració de cap dels drets recollits a l'article 10 de la Constitució.

El Ministeri Fiscal considera que la qüestió plantejada pel recurrent no és d'ordre constitucional, ja que la interpretació efectuada pel Tribunal Superior de Justícia en relació amb la pràctica de les proves sol·licitades no és arbitrària, sinó d'estricta compliment del principi de legalitat en base als criteris habituals d'interpretació. També reitera, una vegada més, que la selecció, la interpretació i l'aplicació de les regles processals són una qüestió que correspon en exclusiva als jutges i als tribunals de la jurisdicció ordinària i només adquireix relleu constitucional quan la resolució no dona resposta a les qüestions plantejades, quan la resposta incorre en error material patent, quan és immotivada o quan resulta arbitrària en el sentit de lògicament irraonable.

Així doncs, el Ministeri Fiscal sol·licita la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2008-3-RE.

Fonaments jurídics

Primer

Com s'ha esmentat en els antecedents, segons el parer del recurrent, les resolucions del Tribunal Superior de Justícia no respecten l'article 9 de la Llei qualificada de la justícia, que disposa que els batlles i els tribunals han de resoldre sempre sobre totes les pretensions que els siguin formulades i només podran desestimar-les per motius formals si el defecte és insubsanable. Efectivament, la part recurrent considera que aquest Tribunal no s'hauria pronunciat en relació amb totes les pretensions plantejades per les parts, sense que es pugui al·legar un defecte formal insubsanable.

Pel que fa a aquest punt hem d'observar d'antuvi que si les decisions objecte de recurs no contenen cap motiu explícit de forma, quan el recurrent al·lega irregularitats en la pràctica de les proves, situa ell mateix el debat en el terreny processal que no pot no ser vinculat al de la forma. Les

qüestions de procediment i les qüestions de forma tenen la mateixa naturalesa, perquè pertanyen al mateix àmbit de la regularitat externa i només es distingeixen per una certa tendència de les jurisprudències a qualificar més fàcilment les exigències processals de substancials.

En aquest cas, el motiu del Tribunal Superior de Justícia pel fet de ser relatiu a una qüestió de prova, per tant, de procediment, pot ser assimilat, sense que això sigui exorbitant, a un motiu implícit de forma.

Dit això, res no permet posar en evidència el perquè s'hauria tingut en compte un "motiu insubsanable" que justificaria el no pronunciament de les pretensions del recurrent. Vist sota aquest angle, el recurrent podria tenir una raó per considerar que l'article 9 de la Llei qualificada de la justícia no hauria estat plenament respectat.

Segon

Tanmateix, aquest sol motiu no basta per declarar l'admissibilitat a tràmit del recurs d'empara formulat.

Pel fet de confirmar en apel·lació la decisió de la primera instància, el Tribunal Superior de Justícia va validar la negació de pronunciar-se sobre el fons del recurs que tendia a obtenir la retroacció de les actuacions al tràmit de proves i que, en aquest respecte, contenia un seguit de requeriments a la Banca Privada d'Andorra, SA.

Per això mateix, en aquest cas, el recurrent al·lega que els tribunals s'han pronunciat *infra petita* i han vulnerat la regla general de procediment, d'acord amb la qual les jurisdiccions han de pronunciar-se sobre totes les pretensions plantejades. El que és cert és que aquest argument no resisteix a l'anàlisi, ja que el principi de l'obligació de pronunciar-se sobre totes les pretensions no es vulnera quan la jurisdicció acorda una inadmissió.

Arribats a aquest punt cal interrogar-se sobre la fonamentació d'aquesta inadmissió.

Així doncs, convé destacar que, seguint altres jurisprudències nacionals, en matèria de proves la jurisprudència andorrana es pronuncia tradicionalment en funció de les repercussions que aquestes proves són susceptibles de tenir en el fons del litigi (p. ex. aute del 19 d'octubre de 1965 del Jutge d'Apel·lacions). A Andorra, com en altres llocs, hem d'admetre que l'element de prova ha d'estar vinculat al litigi mitjançant un lligam suficientment estret i de naturalesa a exercir, si s'estableix, una influència més o menys decisiva sobre el judici del procés. El jutge té, per tant, el poder d'apreciar l'oportunitat de les mesures demanades (en aquesta causa els requeriments diversos demanats en relació amb la Banca Privada d'Andorra, SA) i si la seva convicció ja s'ha conformat, atès el conjunt dels elements dels quals disposa, li correspon denegar de manera sobirana les mesures demanades.

En aquesta causa, es desprèn que, en aplicació d'aquests principis i de la seva jurisprudència mateixa, la jurisdicció andorrana ha estimat que havia de rebutjar les demandes sobre la pràctica d'aquestes proves, ja que algunes d'aquestes proves li semblaven inútils.

Dit això, el raonament que ha dut al Tribunal de Batlles i al Tribunal Superior de Justícia a pronunciar-se en aquest sentit podria ser l'objecte d'una anàlisi crítica, que, si s'escaigués, demostraria l'encert o no de les peticions del recurrent. Tanmateix, correspon al Tribunal Constitucional procedir a aquesta anàlisi? Admetre-ho seria un error. I això perquè quan es tracta de qüestions de prova i,

per tant, de procediment, cal tenir en compte, com encertadament afirma el Ministeri Fiscal, que salvat excepcions que no es troben en aquesta causa, la interpretació i l'aplicació de les normes de procediment són qüestions que corresponen de manera exclusiva als jutges i als tribunals de la jurisdicció ordinària.

Per consegüent, ja que el seu estudi duria el Tribunal Constitucional a excedir la seva competència, la primera pretensió del recurrent ha de ser desestimada.

Tercer

Tot i que també fa necessàriament referència a la qüestió processal de les proves, el segon argument de l'empara es caracteritza pel fet que el recurrent al·lega un error en la motivació de l'aute del Tribunal Superior de Justícia del 17 de gener del 2008. Aquest aute declara que la part demandant tindrà la possibilitat, en el tràmit d'apel·lació, de demanar la pràctica de les proves denegades en primera instància i degudament protestades.

Segons el parer del recurrent, l'error reposaria sobre el fet que el Tribunal Superior de Justícia hauria considerat que havia invocat una denegació de la pràctica de les proves quan en realitat havia protestat en relació amb unes irregularitats en relació amb la pràctica de les proves. Aquest error vulneraria greument els seus drets a la jurisdicció i a la defensa.

El que és cert és que, en la distinció entre denegació de proves i irregularitats en la seva pràctica hi ha una diferència que només és de grau i no de naturalesa, i la seva subtilitat sembla força gratuïta.

Que el recurrent hagi estat la víctima de la denegació de la pràctica d'unes proves o d'unes irregularitats en la seva pràctica, fa difícil veure en què les conseqüències perjudicials de l'una o de l'altra d'aquestes irregularitats poden ser significativament diferents.

A partir d'aquí, similars o molt comparables en primera instància, les conseqüències perjudicials de la denegació de la pràctica o de la irregularitat de la pràctica podrien ser reparades de la mateixa manera en apel·lació a la condició que sigui possible reprendre en aquesta fase les proves invocades en la primera instància.

En aquestes condicions és a dretcient que, contràriament a les al·legacions del recurrent, l'aute del Tribunal Superior de Justícia declara que la part recurrent tindrà la possibilitat en tràmit d'apel·lació de demanar les proves denegades en primera instància i degudament protestades.

Tal com ha estat formulada, aquesta precisió és pertinent, ja que, de fet, el problema té la mateixa naturalesa, ja sigui perquè hi ha la denegació d'unes proves, ja sigui perquè aquestes han estat irregularment practicades.

Aquesta precisió que es fonamenta en l'article 73 de la Llei transitòria de procediments judicials també prové de la jurisprudència tradicional dels tribunals andorrans d'acord amb la qual "en l'àmbit de l'ordenament jurídic del nostre Principat, es preveu l'eventualitat de postular de nou l'acollida de proves denegades per la Batllia i la possibilitat de practicar-les en la segona instància..." i que afegeix que "la prova indegudament rebutjada en inferior jerarquia jurisdiccional sigui admesa en més elevats graus i pugui produir els seus naturals efectes en el procés respectiu..." (aute anteriorment esmentat del 19 d'octubre de 1965).

En el marc d'un contenciós circumscrit a una qüestió processal de pràctica de les proves (que

d'altra banda no podia prosperar en segona instància, ja que l'article 17 de l'annex del Decret del 4 de febrer de 1986 només permet l'apel·lació de les decisions pronunciades sobre qüestions incidentals si aquestes impossibiliten la continuació del procés, cosa que no succeïa en aquesta causa), el Tribunal Superior de Justícia a través de la motivació del seu aute ha cridat l'atenció del recurrent sobre les seves possibilitats d'obtenir, eventualment, en el tràmit d'apel·lació del fons, allò que li ha mancat en matèria de pràctica de les proves davant el Tribunal de Batlles.

D'aquesta manera, en lloc de vulnerar els drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució, el Tribunal Superior de Justícia els ha garantit, i més concretament ha garantit el dret a la jurisdicció i el dret a la defensa del recurrent.

Per consegüent, la segona pretensió d'aquest recurs d'empara també ha de ser inadmesa.

Per tot el que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2008-3-RE, interposat per la representació processal del Sr. Joan Isern Cunill, contra els autes del 29 de novembre del 2007 i del 17 de gener del 2008, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

Segon

No hi ha condemna expressa en costes per no existir parts contràries.

Tercer

Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Quart

Publicar aquest aute, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, el 25 d'abril del 2008.

Didier Maus

Carles Viver Pi-Sunyer

President

Vicepresident

Miguel Herrero de Miñón Pierre Subra de Bieusses

Magistrat

Magistrat